

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A **baiai utcával szemközt Falcione-féle ház,**
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Felolvas szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Középkori árnyak.

A magyar főrendiház a legnagyobb mértékben képes a kísértetek létezésének előfeltételét elbontartani. — A kísértet sírból kikelt nyughatatlan lélek, a ki ugyan nem árt senkinek, de azért megijeszti a gyávákat.

A magyar főrendiház rég megszűnt törvényhozási faktor lenni s jelenlegi összealkotásában sem egyéb, mint középkori árnyak kedvenc tartózkodáshelye, hol azok nyughatatlanul kóvályognak, olykor meg is ijeszítik a nemzetet, de ártani nem képesek.

Ilyen ijesztésnek válik be a ház ismeretes szavazása az állambudget fölött, a melyhez gr. Szapáry Géza főudvarmester határozati javaslat alakjában a kormány egyházpolitikájára iránti bizalmatlanságát fejezte ki, melyet 25 szótöbbséggel a főrendek magukévé is tettek.

Huam aztán ott nyomban szemük közé nevetett Wekerle s azt mondotta, hogy: fityet hány a főrendek szavazatára s kísértetekről nem szokot megijedni.

S tökéletesen igazva van Wekerlenek.

A középkori árnyak nyughatatlankodása alighanem ijedelmet fog okozni itt és ott, de a nemzet a maga egészségés zömében fityet hány az etája kísértetjárának, mely a régi idők előfeltételét szerette a XIX. század napfényében meghonosítani.

Önkéntelenül fölmerül a kérdés: minek is vajjon a főrendiház? Minek a születlett és a kinevezett törvényhozó? A képviselőházzal szemben minek ez a cifra sallang, melyet rég meguntunk s melyet csak akkor tűrünk békén, ha észrevétlen meghuzódik, de mihelyt észrevéttel magát: legott ráripakodunk!

Törvényt nem hoz, csak legfőbb is megakasztja annak alkotását. Utjában áll az egészségés nemzeti életnek. Sötét maradványa a középkori feudalizmusnak. Rég letűnt eszmék képviselője. Értelhetlen nagyság a modern civilizáció világában.

Papok, a kiknek a középkori kiskorú fölfogás óriási befolyást, nagy közjogi hatalmat adott; mágnások, a kik hajdan kényurkodtak a nemzetest fölött.

Ugyanezek az elemek, ha tetterőt éreznek magukban, ha megbökélnék a korszellemmel, ha a hazának odaadó munkás tagjaivá lesznek: a képviselőházba választatnak be, a hol nem „múltóságos” és „exzellenciás urazatnak”, hanem keztüfőn kézzel gyurjak a törvényhozás nyers materiát forrás alakká.

Miért van tehát főrendiház?

Mert a főpökök s főurak nagy vagyont képviselnek. Mert monarchiák általában a királyi nyimbus érdekében a rang lajtorját alkotják. Erre a sallangra a monarchiának van szüksége; ez a monarchia uszálya.

Jó! ám legyen! — De gondoskodjunk arról, hogy ne legyen ez az uszaly túlságosan nehézkes, hogy a haladás elé ne állhasson.

Erre vállalkozott Tisza Kálmán. Ugyanaz a Tisza, a ki a törvényhatóságokat háromszor megreformálta a saját hatalmi érdekei szerint, megreformálta a főrendiházat is ilykép.

De ez a reform magan viseli a bátortalan tétova államférfi reszketeg nyomait. Kissé körülnyirbalt. Egy-egy toszlant levagott róla. Hozzatódott egy kis demokratikus elemet. Az a kis demokracia elvész, mint tintacsapp a Dunában. Egyebiránt az így nyert szavazatokért elvesztette a kormány az engedelmes főispánokat. Az egész reform nem ér egy falatkát se.

A mi legelső és legfő feladata lett volna a reformnak, megtisztítani a papoktól a főrendiházat, — az érintetlenül maradt. A helyett, hogy kimondotta volna az a reform, hogy azon ürdy alatt, mert valaki egy bevett vallás szolgálatában áll, főrendiházi tag nem lehet, meg a zsidó rabbit is oda akarta tenni.

Ugy, hogy a főrendiház egy konglomerátuma lett volna a különböző vallásfelekezeteknek s az azokhoz fűződő családi érdek-szféráknak.

Igy sem egyéb az, mint a katholicizmus egy erős bástyája.

A főrendiház bizalmatlanságot szavazott a kormány-

nak egyházpolitikája miatt, mert az sérti a katholicus hitelveket.

Pusztán ezért s nem másért szavazott bizalmatlanságot?

Itt tehát katholicusok saját hitvérdőkei védelmében győztek, a többi vallás rovására.

Mit jelent ez?

Hogy van az országban egy törvényes hatalom, mely soha sem érvényesül, csak midőn a katholicus érdekekről van szó.

Más vallás érdekeivel mit sem törődik. Az ország nyomorát meg nem látja. A kormányt árkon-bokron keresztül követi. Valasztások alkalmával a kormánypárti kassát megtömi. De ha a kormány a katholicus érdekekhez mer nyulni, akkor fölagoskodik. — Nöli me tangere!

Lehet-e tűrni, hogy egy jogállam ilyen törvényhozási instituczióval akarjon modern államéletet folytatni?

Megbékülhetünk-e azzal a tudattal, hogy minden haladás, melyet az állam a vallások fölött tenni akar, beléütöközik a katholicusok privilegizált főrendiházába? Az ország nem egyedül a katholicusoké.

A mi pedig az egyházpolitikai javaslatokat illeti, azokat a kormány a nemzet hivatott képviselével a képviselőházzal megfogja szavazatát, de a főrendiház el fogja utasítani.

Telhat azok megvalósulni nem fognak.

Ily körülmények között első dolog volna a főrendiházat reformálni, s a mig az nem történik meg, addig ne vállalkozzék kormány nagyobb koncepcziójú törvényalkotásokra.

S ha Wekerle nem érez magában elég erőt: a nemzet jogos törekvéseit diadalra juttatni, ugy akkor álljon félre s adja át a kormány-pálcát gr. Apponyinak!

A milleniumi kiállítás.

A milleniumi kiállítás ügyében a földmivelésügyi miniszter a következő felhívást boesajította ki az ország

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Egy könyv olvasásakor.

Olvasd e könyvet át,
Melynek minden sorát
Szívembe véstem én!
Olvasd figyelmesen
S esodald együtt velem
A bált e kis regén.

S ha majd elolvastod:
(Magsugóm — tudhatod)
Tied lehet... tied!
Fogadd emlék gyanánt
Egy régi jó barát
Adjá im ezt nekéd.

Igen, egy jó barát,
Kinek igaz szavat
(Hidd el óh, szép leány!)
Csakis őszinteség,
De bók vagy döröcség
Soh' se kísérte tán!

IFj. Kubiss Ágoston.

A gymnasium hangversenye.

A helybeli állami gymnasium hangversenye e hó 10-én folyt le a „Vadászkürt” termeiben. Május valósággal a balok hónapja lett Zomborra nézve. Virágkiállítás, vesprémi koncert, gymnasiumi, dalárdái hangversenye gyors egymásutánban siet felhasználni a még elég hűvös tavaszt.

S a mi jellemző, mindenik hangverseny sikerült, mindeniknek megvan a maga közönsége, de a mely javarészt mindannyiszor más-más. Mégis a diákhangverseny a maga nemében a legsajátságosabb; a jóvó báijainak egy előretett képe, a jóvó táncosai és táncosnői, csakhogy most még egyedül a

jókedvtől, táncvagytól izgatta; de egyéb érdeket nem talált helyet a parketten.

A műsor ének és zenekarból, zongora-piéccék és szavaltatból áll össze.

A zenekar — mint halljuk, — a tavalyi hangverseny jóvételéből alakult s ez az egyik oka, hogy a hangverseny az iskolai év végére maradt, de hogy az időt és pénzt jól használták fel, mutatja a nagyon tisztesség eredmény, melyet meszerük, Véber úr tanítványaival ma előttünk produkált.

A Madarász Professoren-Marsch-át, Mascagni Intermezzóját és a Szegény Jonathán egy dalát játszták. Mind meg kellett ujjazni.

Gerevics igazgatónak, mert hisz ő e hangversenyek lelke, határozottan nagy érdeme a zenekartás szervezése a gymnasiumban, nemcsak szórakoztató eszköz ez, de a művészeti képzésnek egyik ága, melyet oktatásunk általában meglehetősen elhanyagol. Pedig a s z e p az, mely minden jó n a k melegítse, ez a legkellemesebb hozza vezetó út.

Blazsek úr legyelmelőző és tanító képességet már tavaly teljesen méltányoltuk; az idén még inkább megfelelt neki akár a dalkeringőben, vagy „Ejlen mindig a magyar nép” vegyes karában, de leginkább a Svájci iskolások dala ez, gyermekkarban.

A zongorázásokban valódi művelésről is gondoskodott a rendezőség; Knollné-Polyakovics Iona úrnő (Szabadkáról) játéka magas igényeket is kielégítő. Chopin Fantasia-Improvizált adta, nagy precizitással. De az Ungarische Lustspiel Ouverture, ez a fülbemászó magyaros zene, melyet növérel Polyakovics Mariskával adott elő, tan még nagyobb hatást tett.

A szőlökben Gerevics Ernő (V. oszt. t. Álom Oszlislótól) és Tunner Nándor (V. o. t. Sturmarsch Lisztjól) excelláltak. Tavaly óta mindkettő haladt, ók is a nevezett mesterek tanítványai.

A szavaltat terén Dobák Fatime k. a. gyönyörködöttetett Heine Kewari búcsújának előadásával, az ő behizelgő, annyit érzést kifejezni tudó hangján.

Fodor Gyula tanár egy csomó jellemképet olvasott fel, melyek igazságokkal épügy hatottak, mint szellemességgükkel. Zatonyi Dező (VII. o. t.) sikerült monológia fejezte be a szavaltatkor sorat.

Hangverseny végzetével megereadt a tánc s tartott kiváló kiváratg.

A rendező tanár uraknak s az ifjuságnak nem csekély becsületére válik, hogy a rend egy pillanatra sem zavartatott meg, a jókedv hullámainak torlódása közepett.

A mulatságon igen díszes hölgyközönség vett részt. Ott voltak:

Beke Gyulané, Braunerné, Cservenka Lajosné, Dalmay Kálmáné, Dobák Beláné, Dömötör Palmé, Eremin Györgyné, Eirich Lászlóné, Engel Morné, Fratricsevits Beláné, özv. Teresné, Gaál Istvánné, Gerevics Gusztánné, Horvátovits Istvánné, Heindhofer Robertné, Husveth Karolyné, Henneberg Sándorné, özv. Hoffmanné, Halm Ervinné, Jankovich Aurelné (Szabadkáról), Jungné, Jeszenszky Dezőné, özv. Karl Balintné, özv. Maximovitsné, Matz Lajosné, dr. Molnár Istvánné, Malesvits Miklósné, dr. Molnár Gyulané, Nikoltis N. Pachér Frigyesné, özv. Pal Antalné, Reisz Lajosné, Rothmayrné, Rácz Somané, Szemző Istvánné, Szűcs Mihályné, Schmidt Zsuzsá, Tunner Nándorné, Vuits Janosné, Vukicsévits Péterné, Beláné Vinczené s Zatonyné, úrhölgyek; továbbá: Brauer Zseni, Cservenka Gizella és Leona, Dalmaj Jolán, Ducha Beatrix, Dobák Fatime, Dömötör Irén, Eremin Ivanka, Engel Zsófiika, Falcione Iona, Fratricsevits Adrienne, Feriz Hermina, Gaál Margit és Irénke, Gerevics Helén, Horvátovits Emília, Heindhofer Ella, Husveth Gizella, Henneberg Margit, Hoffmann Ilka, Jung testvérek, Jeszenszky Jolán, Knollné Polyakovics Iona, Karl Aranka és Beluska, Kanyó Rózsa, Matz Sarolta, Mokry Olga, Polyakovics Mariska, Pal Balina, Raisz Iona, Rothmayr Stefánia, Szakall Margit, Stanzlovits Melánia, Simonics Rózsa, Szűcs Margit, Schmidt Mariska, Tunner Valéria, Vuits Nadia, Villarmer Ida, Vukicsévits Melánia, Wolf Ida, Weszelovszky Aranka, Zatonyi testvérek és Zsufla Iona kisasszonyok.

gazdaközönségéhez, erdőbirtokosaihoz és erdészeihez.

A magyar állam megalapításának ezredik évfordulóját készül 1896-ban megünnepelni a nemzet.

Hogy ez ünnepe minél méltóbb legyen, elhatározta a törvényhozás, hogy annak egyik részleteként az ország fővárosában országos kiállítás rendezésék, mely bemutatja nemzeti kulturánk fejlődését a múltban s állását a jelenben.

Ős és Apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk, ezen országos kiállítás vednökségét legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott.

A kereskedelemügyi miniszter ur. kire az 1892. évi II-ik törv. czikk kiállításnak az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közreműködésével leendő rendezését reá ruházta, annak érdekében felkís hangu felhívást intézett a nagy közönséghez, felszólítván az országot minden egy polgárt, hogy e feladatában a kormányt lelkesedéssel támogassa s járjon hozzá a nagy nemzeti mű sikereéhez. E felhívás kapcsán most én, mint a kormány, az ország mezőgazdasági ügyeinek vezetésére hivatott tagja, kire egy szerződés a létrejött megalapítások értelmében az 1896-ki országos kiállítás VI. és VII. mezőgazdasági és erdészeti és porjainak rendezése bízott, ezen minőségemben fordulok hazánk mezőgazdáihoz, erdőbirtokosaihoz és erdészeihez azon kérelemmel, hogy engem ezen feladatomban megoldásában hazafias buzgalommal, szakértelmükkel lelkesen támogassanak, s járuljanak közre, hogy a kiállításunk hazánkban, mint első sorban agrikultúr államunk, mezőgazdasága és erdészete nagy fontosságukhoz méltóan legyenek bemutatva.

A magyar mezőgazdákknak és erdészeknek meg kell mutatniok, hogy az általuk birt föld nem páriag, hogy dacára azon aránylag rövid időnek, mióta a haladás ösvényén járnak, serényen dolgoztak és felkudítotték magukat oda, a hol hátraan kiállhatók az összehasonlított Nyugat-Európa gazdáival, meg kell mutatniuk, mit tudnak, be kell mutatniuk mindkét, az az által felismerhető tenni azon ért, mely mezőgazdaságunkban és erdészetiünkben rejlik, mely kulturális missziók teljesítésére bennünket első sorban képesít, mely állami életünk legfontosabb alapját képezi.

Ha mezőgazdánk, erdőbirtokosaink és erdészeink áthatva ennek tudatáról körülmény csoportosulnak, teljes buzgalommal és odaadással vesznek részt a kiállítás munkálataiban, biztos a siker; s a nagy mű minden egyes munkatársra részesevé lesz azon felvétel tudatnak, hogy ő is tenyezője ezen fődös eredménynek, mely továbbhaladásunknak egyik útmutatója és nyugodtan elmondhatjuk, hogy híven teljesítette hazafili kötelességét.

A jelen a határ a múlt és jövő között, az évezredek ünnepe határa leendő a múltnak, de egyuttal a jövő kezdete.

Mutassa be tehát a kiállítás is a múlt hű képét, legyen tükre a jelen életerős munkásságának s tanúságát szolgáltató útmutató a jövőben haladására.

Egyesek, testületek, szövetségek és a törvényhatóságok mindannyian közreműködtek mezőgazdasági haladásunkon, de mindannyian elszórtan, elkölönítve eslekedtek. Reményem, hogy a nagy mű sikerének biztosítása végett végre egyesülni fogunk s ez alkalom szorosabban fűzödnünk egymáshoz. Hiszem, hogy a közélet minden érdekelt tenyezője együttesen és fokozott mérvben fog a nagy cél érdekében munkálkodni: összegyűjtik mindazt, a mi mezőgazdaságunk és erdészetiünk múltjának megismerésére fontos, valamint

mind azt, ami azoknak jelen szellemi és anyagi megerősödését feltüntetni képes.

Budapest, 1893. április

Gróf Bethlen András,

földművelésügyi m. kir. miniszter.

Megyei s helyi hírek.

* **A bolgár uralkodó pár f** hó 11-én hazautazóban Zombornak és Szabadkának vette útját, s ez utóbbi helyen hajnalban 5 perczig időzött a külön vonat. A fiatal pár azonban nem mutatkozott a közönségnek.

* **Kinevezés.** A király ő felsége Nagy Csórok János szegedi tiszki jegyzőt a szabadkai törvényszék albirójává nevezte ki.

* **Az akadémia** levelező tagságára Balassa József, bajai földnök is ajánlották. A minapi osztályülésen azonban nem kapta meg a többséget.

* **Erdészeti vizsgák.** Dr. Platz Bonifaz tankerületi főigazgató elnöklet alatt, varmegyei ügygyűmüniműben az erdészeti vizsgálatok következő sorrendben tartattak meg: Bujan június 12 és 13-án, Szabadkán június 15 és 16-án, Zombornán június 19-én Ujvidéken június 21 és 22-én.

* **A megyei tisztviselők fizetését** szabályozó közgyűlési határozat, mely a kisebb javadalmazási alkalmazottakról mostoha gondoskodik, — mint értesülünk — az érdekeltek megfeleltek.

* **Pályázat** van hirdetve: Ada községben lovas rendőrezetű állásra 500 ft. fizetéssel.

* **Jótekonyszelelni műkedvelői előadás.** Az iparos dalára a minap szép sikerrel előadott színdarabot, a Vöröshajut, ugyanazon szereposztással újra előadja ma este a veszprémi égetek javára. Felhívjuk rajt a olvasónk érdeklődését.

* **Hymen.** Tury Ferenc, bajai városi alkormány eljegyzte Ury Anna kislánnyal.

* **Tragédia.** A zentai volt polgármester Gombos Gáborról olvasunk a lapokban, hogy e szerencsétlen ember megőrült s hogy őt mint gyogyíthatatlan elmebeteg szállították az országos főelgyűlésre Budapestre. Ambíciózus, tehetséges és vagyonos ember volt; de nem szolgált neki a szerencse. Zenta városa sokat köszönhet neki; az ő polgármesterkedése idején építettek az új gymnasiumot, az új vöröshajut; akkor követték ki az utcákat, rendezték a piacteret és a Népkertet. A zentai tanács is sokat köszönhet neki. Azonban elcseszülendített, mert mindez sok lösszettel járt s meghozta a pótlót oda a városba. Saját anyagi viszonyai is megromlottak, majd megbukott mint képviselőjelölt s néhány éve élvészlette személyiség is. A napokban Zentán, régi diósgősgének színhelyén, elméje is elborult a boldogtalan embernek s immár még csak egy jelenet van hátra a szomorújátékából: a koporsó.

* **A veszprémi égeteknek.** Scultty Jenő dr. a hodszági ifjúság által rendezett táncgyűlés jövedelméből 25 forint küldött fel a „Budapesti Hírlap” szerkesztőségének.

* **Bács-Földvárán** is szépen sikerült dal- és táncestélyt rendeztek a veszprémi égetek javára. A tiszta jövedelem 45 ft. volt.

* **A Jókai megünneplésének** módját megbeszélő minapi értekezlet abban alapult meg, hogy a közgyűlésnek azt fogja ajánlani, mikép választassék meg Jókai a város díszpolgárává, képviseltesse magát a városi közönség a budapesti ünnepségen, neveztesék el a város egy jelentős tere vagy utcája Jókai nevével s ha kiadja a jubileum alkalmából a nagy író összes műveit, a városi könyvtár számára vegyen egy példányt.

* **Honvédekiváltás.** A szegedi II. honvédkerületbeli gyalogtisztak részére, mint már jelezteztük, május hó 15-ét kezdődőleg egy-két hónapig tartó lovagló tanfolyamot állítanak fel Szegeden a 3. honvéd húsárterrednél, melynek parancsnoka Ambrovis Károly húsárterredes lesz. A tanfolyamba be vannak rendelve a szabadkai 6. honvéd gyalogrezdőtől Mary Sándor főhadnagy, Klein Béla és Balogh Lajos hadnagyok.

* **Az 6-becsei** polgári magyar dalkör május 22-én az ottani nagyvendéglő díszteremben hangversenyt tart a következőkkel: 1. Hajós dal. Eckertől. Előadja a dalkör 2. „A honvéd orvosa”. Aranytól. Előadja Nemes Gyula úr. 3. Nemzeti himnusz. Palotásytól. Előadja a dalkör. 4. „Kossuth kupa”. A Próbahars-

szághól. Eneki Rully Róza k. a. Czimbalmon kíséri Sefőrr Antal úr. 6. Magyar népdalok. a) Árványhaj. Gr. Fesztiestől. b) Da kieny. a. c. Bartalustól. c) Főszőlőt a fekete sss. Előadja a vokorokar. 6. Egy halost. Gabánytól. (Monodish). Előadja: Kozsarygy Gizella k. a. és Obleszky Gyula úr. 7. Csendes dalok Bartalustól. Előadja a dalkör. Utána tánc lesz.

* **A szabadkai tűzoltó-kongresszus.** Az orsz. tűzoltó-szövetség központi választmányja Follmann Alajos elnöklete alatt a napokban ülést tartott, a melyen először is megállapították az idei szabadkai orsz. tűzoltó-kongresszus programját. Elhatározták, hogy a kongresszus egyidejűleg versenyt is rendeznek. Lesz feszkendő szerelési, mészási tornász verseny, továbbá leendőverseny. A központi választmány 150 ft. díjat tűz ki, díjakat adnak meg a szabadkai helyiek. Szabadka városa, az ottani testület, az első napon megtartják a szabadkai tűzoltó-testület zászlószentelési ünnepét, míg a negyedik napon a vendégek Palicsra rándulnak ki.

* **A minapi hó Topolyán** még másnap reggelre is látható volt, egyuttal azonban az erős fagy következménye a jágréteg is, melynek vastagsága megközelítette az 5 millimétert. Itt a gyümölcsös kivül a zsebgömb vetemények is elpusztultak.

* **Névváltoztatások.** Bubonyik Lajos bajai lakos Buhonyira változtatta a nevet; Weisköpfi Jozsef újvidéki lakos pedig Szerényire.

* **Színház Zsablyán.** Néhány nap óta a Protity-léle szerb társulat működik Zsablyán. Előadásai Mihajlovsz Koszta úr vezetésében fellátott arenában tartja. Április 30-án a „Notre dame torony” adatot, s előadás közben kis vizgáztalanság következtelen elő kellemetlen zavaradás történt, mely könnyen végetes szerencsétlenségére válhatott volna. A második jelenet alatt egyszerre egy nagy függőfalpa zuhant a szereplő színészek köze. A halála miatt színesnek lerohantak a színpadról. Az orvosi közönség között meg irozatos riadalom keletkezett. Orvosi tudóság között akart mindenki kiszabadulni; a helyiséget beborított füst töltötte be, hogy a gyengébb idegűek között rosszul is lettek. Szerencsére sikerült az égő petroleumot hamar elfojtani s azután végig játszották a darabot.

* **Fizetőkép telenség.** A hitellezől védegyelet Weiss S. J. szabadkai cég fizetőkép telenségéről al hírt.

* **Pofokozó tigris.** Temerinből jár a Szegedi Naplónak, hogy olyan pofont sem kapott magyar ifjúkál Afildőn valaha ember, mint aminek keveset utóabban vergődik most oda a közég egyik lakosa. Girez György. Ez a pofon életbe kerülhet volt, de legjobb esetben időden, turozt marad az arca. A szerencsétlen embert ugyanis egy tigris cirógatta meg, melyet őt egy állatsejgelen mutogattak. A gazda kijövedélen volt és a tréfat nem ismerő vad állat kezébe mögé kerülve, betolta a két fél a lyukon. A tigris azt a komázst azzal vizsogizta, hogy oda csoppot a talpával, elkapta karmaival az arczát és egy megtepte, hogy czafatokban lögött le a bus és bór róla s egy-két fog is oda volt.

* **A nyughatlan gyermekét.** Egy 12—13 éves zentai fiú a napokban egy revolver-töltényt talált, a mi perze nagy örömet okozott neki, mert levén tölténye, most már fölött is! Szerencsére volt anyja esse, hogy a gyótyt kiszedte; ekkor a töltényt egy darab kőre tette le s egy halványan csupott eszett reá. A puskapor légerőjétől és a nagy ütéstől a patróhávely szétszódosott, megkegyőlyt és szerencsétlenül, hogy a rez-szilikon leggyogyabb része a gyermek testébe fordított, több mint 15 sebet ejtve rajta, melyek közül 3 életveszélyes.

* **Arverések:** Topolyán május 30. Csornák János ingatl. 5310 ft. — Kulán május 31. dr. Meandzsts Milan. ingatl. 5900 ft.

* **Ujdonság.** Hallomásnak szerint Ujvidéken egy mezőgazdasági és műszakieli arnusz létesült, mely fővárosi mintára szervezve az itteni győzöcsök közönség kenyelmet előmozdítani van hivata. — A Zuerich C. és Leinitsheim Gy. cég szilárd üzleti elvokat val s a jelen számban megjelent árjegyzékét az érdekelteknek melegen ajánljuk.

CSARNOK.

A gymnáziumi hangverseny.

Lapunk tere arovatában beküldött tudósítást közlünk a gymnázium minapi hangversenyéről; itt lapunk tudósítója közleményét, a melyet kissé élveztünk, — élvezetes voltára való tekintetből, — az slabbiakban szintén közlünk:

— A város városok befejezték, mi most kezdjük a szóló művészetek kultuszát. Egyik hangverseny szinte kergeti a másikat, oly szapora soral következnek egymastól. Az előadásoknak bővíben vagyunk, csak a halgatásból ki ne fogjunk azután. Mert ez, valljuk meg, kissé gyöngyösdalunk. Halgattai ugyan könnyűben, mint szépen szólni, de szólni mégis csak könnyűben feladat, mint halgatni. Miért választanok hát éppen mi a nehezebb végét a dolognak? Mert pályánunk épen mi a halgatas aranyára? Meg ha eszenegünk? Ezeket a halgató aranyakat azonban bizást hagyhatjuk annak a bölcsnek, a ki jutalomdíjly kitűzte őket. Az tán hasznát tudja venni. Mi már csak megmaradunk a mellett a jószókásunk mellett, hogy még ha halgatni megyünk is, akkor se halgatunk. Ha hangverseny legyen hat igazán hangverseny!

Az is volt, hala a mi kis Paganinuknek, Mozartunknak és Perotinnak. Nem huzták fel borzatos szemöldöküket a homlok közepére, nem szegtek át villámú szemekkel azért, hogy szakadatlanul zúgtunk, mint a haborgó tenger. Ellenkezőleg buzog támogatnak a mi hangversenyterőveiseinket. Tengerzugas ugyan még nem telett győngye érejtől, de a meghaj zsongása is csak valami. Kezdenek minden esetre bizatni. Hiába a vér vér; el nem fajultak.

Különb ez a mai gymnáziumi hangversenyünk valóságos tavasi hangverseny volt. Először azért, mert a természet is épen tavasi pompába öltözött, bár ezuttal ezudár-mód fulakur. Mi vidékiek a természet gyermekei vagyunk; hangverseny-évdünk a természet hangverseny-évdája, a tavasz. Mikor a természet fenséges kara megszólal; mikor erdő, mező, liget, berek újra hangossá lesz; akkor hangyának fel a mi karaink is a nyilvános termekben, míg a nagy városok megfordítva a természet elnémult zenéjét igyeksenek kipótolni termekben.

Még inkább tavasi volt a hangverseny azért, mert ezuttal a tavasz, az emberi élet tavaszának képviselői vonultak be a hangversenyterembe. Ritka, szemnek szívnék jóleső látvány. Komor arczok felderültek, ridka szíveg felengedtek, mikor azt az eleven, mozgalmal zibongó apró népet szemök előtt látták. Édes mosolyt

Modern karthauzi.

Koós Elek miután vagy tíz farsangot végig csinált, vagy harmincz asszonyból kiabrandított és vagy hatvanezer forintnak a nyakára hagyott — alapos erkölcsi kátszámmerbe esett és elhatározta, hogy új életet kezd. Mindenek előtt az asszonyokkal szakított, azt mondta, megcsönöröltök, el tud lenni nélkülok. Aztán kicsikaralmazta magának az életet, mint valami plánetia pályahatását: visszavonult a birtokára, dolgozni fog, komoly emberre válik. Majd megmutatja, hogy lehetnek az embernek nevesebb eszéji, magasabb vagyai is az asszonnyal, mely utó végre sem egyéb, mint szép luxus; jó, hogy ha van, de nem baj, ha nincs.

A barátai kinevettek.

— Holott! Szeszély! Nem tart tovább egy hétnél.

Egy hét múlva csalogattak:

— Ecs, meddig tart még a komédia? Ne tedd magadat nevesseggel! Csak nem akarsz megpenészedni?

Elek halgatott, vagy éppen mosolygott is. Zsebedugott minden güny, rossz vicczet, tréfát, — de nem fogadott szót. Útjára is meguntak a sok beszédet, korezzet vetettek rá:

— Vége...

És csodálatos hirtelen terjedt el az egész városban, hogy Koós Elek nem létezik többé a társaság számára. A szemcszedett gentry fiukból álló, mulatók asztalkompánia, a „sakálók” — gyászjelentésben buszuztatják el a legjobb torku, legvigyább „sakálók”. A szalónokban megindult a kérdezőzködések árja:

— Mi lette?... Csak nem beteg?... Kar...

— Asszonygyűlölet! — hirdették a körülveendő czimborák s maliciozus mosollyal lestek a hatást.

Asszonygyűlölet?

S a mamák biggyeszett ajakkal sajnálkoztak: szegény ember! A lányok halgattak. A menyecskek szeme megvillant a haragtól: haladatlán...

Koós Elek pedig semmivel sem törődve kifizette a leg-sürgősebb adosságait, aztán egy szép napon csakugyan elta-

zott a birtokára vagyonát rendezni, új életet kezdeni, akárcsak egy jó nevelt novellahős.

Elneveztek modern karthauzi-nak s ezzel jót nevettek és napirendre tértek fölötte.

Valahol a csebi határban feküdt az Adányiak uradalma. Nagy volt mindig, de a mióta a rácz nábob kezére került, magába temet mindent. A rongyos kunyhókkal tarkált poros dimnyelőidék, az apró dohánytablak, keskeny parcellák egyezre csak beleolvadnak a széles, egységes rónába, melynek hiába keresné az ember, ha délen kékkébevező hegyek nem jelölnék a Duna futását.

Ezt az orias táblát, rengeteg kalacszengert csak egy helyen szalátja meg néhány szal szatnya akacz, meg egy dülledező szal léte, otromba díszszonozott vette a harmonikus egyformaságba. Ott húzódk meg szerényen a maga kétszáz holdjával a Koós Elek birtoka.

Nincs száma, hányszor kívanta pokolba az öreg paraszt azt a falat földet.

— Bome, nyomatott helynek is kevés, ez a fészár mégis úgy köti magát hozza... No, de varjunk...

És minden arra mutatott, hogy jól számít az öreg. A fészár évekig felé se nézett a gazdaságnak, lelketlen arendások jöttek mentek. Pénz azonban sok kellett odafent asszonyra, urira módra... Hej, az első dobzóra majd kivágódik az a pár beteg akacz, elhordódik az a rozoga tanya és tiszta lesz a határ.

Képzelnéti hát a boszuság, mikor egy reggel arra ébredtek a sárga kastélyban, hogy megérkezett a szomszéd földesúr. A rozoga tanyát kitarasztók, mintha bizony lakni akarnának benne; a földeket frissen szerzett jószággal annak rendje módja szerint felszántották; ugart hagytak, legelőt hagytak, mindent, mint valami minta-gazdaságnak. A beteg akaczkokat is kivágták és körös-körül epfraktak utlétek.

— Még körül keríti azt a három kapa földet, — mérgeződött valaki.

(Vége köv.)

*) E rovart alatt közlőtekert nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Uradalom eladása.

A néh. új. br. Rudics József hagyatékához tartozó és a bács-almási, kun-bajai, pusztá kun-bajai és szabadkai határokból képzendő kivételül uszengző területtel lépező uradalom, a Bács-Almásan lévő kastély, park és az uradalomhoz esotoll békésökkel együtt szabad kézbeli nyilvános ajánlati verseny (Offer) útján eladó.

Ezen uradalom létele meérnaki felmérés szerint 1000 □ ölével szantva 15575 holdat, vagyis 1600 □ ölével szantva 9734 katasztrális holdat teszen, melyből a szantóföld mintegy 5330 katasztrális holdra, a rét mintegy 746 katasztrális holdra, a legelő mintegy 2700 katasztrális holdra, az erdő mintegy 620 katasztrális holdra, a nádas mintegy 135 katasztrális holdra, a szőlő mintegy 12 katasztrális holdra rug, a többi pedig utakat, tavakat és terméketlen területet képez.

Az ajánlatok 1893. évi május hó 26-dig napjáig az alólrottán, mint a közlelő bizottság elnökénél, ennek budapesti lakásán (VII. Zerge utca 14. sz.) 1893. május 27-ik napján pedig délelött 9 óratól 11 óráig ugyanezen Budapesten a hagyatékig szantón érdekelte szantva tudományos akadémia patotájának földszinti sarok termében szintén az alóllt elnök kezéhez nyujtandók be, a mikor is azok nyilvánosan fel fognak hontatni.

Az ajánlat jóváhagyását vagy el nem fogadását a hagyatékí érdekeltség magának feltétlenül és korlátlanul fentartván, ezen jóváhagyás felett az érdekeltség három nap alatt, mindene-ere azonban legkésőbb 15 nap alatt dönteni fog.

A uradalom közlelőbi leírása, továbbá az eladás módzatai, feltételei, valamint bantátnéz mennyisége, özv-oyzóval minden ezzel kapcsolatos jog és közelelőtségi viszonynak szabályozását az eladási feltételek tartalmazkák, melynek egy nyomatot példányja az alólrott által minden venni szantóközönök bármikor kiszogáltatki vagy levelelben kifejezett kívánására postái uton haladéktalanul megküldetkik. Ezen eladási feltételek egy példányja az ajánlattevő által aláírva az ajánlathoz azzal esatolando, hogy az „ajánlattevő” a besotollt feltételeket elfogadja és azoknak megtartására magát kötelezi.

Az eladandó uradalom megtekintésére engedélyt az alólrott elnök ad, kímél a közlelőbi felvilágosítások is nyerhetők.

Az eladás körül közvetítők nem szerepelhetnek és így nem is díjaztatnak; megbizottatknak azonban felvilágosítások bármikor adtatnak.

Budapestben, 1893. április hó 27-én.
Horánszky Nándor s. k.
mint a néh. Báró Rudics József hagyatékának kezelő és osztoztatói elnöke.

Ház- és telek-eladás.

A néh. új. br. Rudics József hagyatékához tartozó és Szabadka városában a Deák-utca, Rudics-utca, Mihály-utca és Petőfi utcaik által lörözött azon telek, mely a szabadkai 100 szantú telek könyvén; a II. I. r. szant 3955 h. r. szant és III. I. r. szant 3956 h. r. szant alatt van felvéve és együtt véve 1752 □ ölet foglal magában, a rajta lévő épületekkel együtt, kivételével mindazonáltal azon egyemeletes épületek, mely a Deák-utca és Mihály-utca sarkán fekszenk, mely tehát lebontandó és köfallal bekerítendő léteszen, egészen vagy részekre osztva, szabadkézzel nyilvános ajánlati verseny útján (Offer) eladandó.

A zárt ajánlatok 1893. május hó 18-ik napján az alólrottán, mint a hagyatékí osztoztató és végrehajtó bizottság elnökénél ennek budapesti lakásán (VIII. Zerge utca 14.

salt minden hallgató ajkára, mikor egy intésre esendre verődve a deszkákra léptek s a pillanat fontosságától áthatva, egész komolyan feladatuk megoldásához láttak.

Önkénytelenül a nagymamásidit játszó kis békék jutottak eszünkbe, kik uszalyos ruhájukban, lörgettes szemekkel, de mindenekelett rettenetes komolysággal, — mi mind kezagató ellenében áll egész természetekkel, — küböl nagy mamák igyeksenk lenni az igazánk. Komolyan vett debüt-jog után azonban eltűnt a mosoly ajkánkról s lelkes tapsokkal kellett jutalmaznunk derék igyekezetüket.

Tegyük hát felle itt is mosolygunk s emlékezünk meg az alábbiakkban illő komolysággal az eredményről.

Az énekkarokban az úde hangok harmoniója, a zenekarnál pedig, mely csak ez évben alakult meg először, a szabatos összejátszás szereték meg egy az előadóknek, mint a vezető mestereknek a méltó dieserietet. Jól megállták helyüket az egyes szereplők is. Vanke Jenő és Tunner Nándor zongorajátéka jó alapú technikáról, Zátanyi Dezső monológja pedig temperamentumos előadó-képességről adtak reményekre jogosító tanúságot.

Lekötelező ráadásnak kell vennünk a kiesinyi hangversenyében a nagyok közreműködését, nemcsak a műfvetzetét, melyet nekünk szereték, hanem a követésre buzditó példáiért is, melyet a növendékifjúságnak mutattak. Dobák Fatime k. a. az érzés meglövével töltömsolta Heine költeményét, a Kevlári búcsút; Knollné-Polyákovits Ilona urnó művészi készséggel, nagy hatással interpretálta Chopin Fantasia Impromptu-ját, ugy hogy közkívánatra meg is kellett toldania még egy darabbal, utóbb meg Polyákovits Mariska k. a. nyál 4 kére magyaros tüzelt adta elő az Ungarische Lustspiel-ouverture-t; végre — last, but not least — dr. Fodor Gyula tanár ur eles lélektanai megfigyelésről tenkösdök s józú humorral rajzolt szellemképeket olvasott fel; mint a laterna magica képei, ugy vonultak el sorba előtűntök s talán-talán akadót köztököl nem egy, melyben egyikünk-másikunk egészen magára ismerhetett. Elárulni azonban — a teljesség kedvéért meg kell jegyzem, — senki se árulta el magát.

Végre a tavasz legfőbb ékességei, a virágok se hiányoztak a hangversenyből, hogy minden tekintetben kiérdemelhessék a tavaszi nyevet. Öt varták türelmetlenül a műsor lejátszását tereb-lyes fáik védő árnyékában. Szereték volna mielőbb ifjaki karjára hajolva, szedítő keringésnek eredni, talán hogy egy kis áditó szelőt lámszasszan vele a hervasztó hőségű terebemben. Egy nagy kette való virág volt ott együtt, szelbűnél-szebb mindenféle fajta; felsorolósukba azonban, mert — prurva vallom meg, — teljesen tájékozatlan vagyok e terev, világrét se beosztokozom; inkább egy, a rendező ifjaknak szóló buzditással veszek búcsut a hangversenyből, mondván nekik: excolsiro! — cz.

TÖRVÉNSZÉKI CSARNOK.

Egy „elkeseredett lépés.”

Váradí Bertalan szabadkai lakós adós volt a Winkler testvérek szegedi ézének és ezért Gyuláki Mór dr. ügyvéd által poróltették be a hitelezők. A pert, valami egyezkedés és összeszámolás előzte meg és az egység után Váradí 270 frtól váltót adott a hitelezőknek. Mikor a 270 fto válto értéket Gyuláki Mór ügyvéd peres uton beszerezte, Váradí Bertalan fenytő feljelentéssel támadta meg a Winkler testvérek cézét is, meg Gyuláki Mór drt is. Azt panasozta a törvényszék előtt, hogy a hitelezők és ügyvédje megállapítás ellenére töltötték ki a 270 frtos váltót. Utóbb Winklerék ellen visszavonta a panaszt, Gyuláki ellen tartotta csupán fenn. A fenytő eljárásának az lett az eredménye, hogy Gyuláki Mór drt fölmentette a törvényszék. Most a fölmentett ügyvéd hamis vádakodás miatt emelt panaszt Váradí Bertalan ellen.

A hamis vadaskodás ügyében a napokban volt Szegeden végtérvalas. A panaszt annyira le volt bizonyítva, hogy ellene védekeznie nem lehetett a vádlottnak. Gyuláki Mór ügyvéd nem kívánta most már, hogy megbüntessék Váradí, de ez csak enyhítő körülményül szolgálhatott, mert a hamis vád hivatalból áldozdóndó esemény. Enyhítő körülménynek vette a törvényszék még azt is, hogy Váradí nyomot anyagi viszonyok közt volt akkor, mikor fenytő feljelentését benyújtotta a törvényszékhez, nem volt egyéb a eseménye, mint egy elkeseredett lépés. Ennyi enyhítő körülmény dacára is egy évi börtönbüntetésre és három évi hivatalvesztésre ítélte a vádlottat a törvényszék. Váradí felbevezett az ítélet ellen.

A palánkai pénzhamisító büntögyében a napokban hirdette ki az újdöki törvényszék a kir. tábla ítéletét. Tudvalevőkép 46-an voltak a vádlottak. A tábla három fölmentett, a többi 1—3 havi fogságra ítélte.

A közönség köréből.*)

Zombor város rendőrsége.

Válószerű, hogy tudomással bír a rendőrség, hogy Zombor városában éjjeli órok is vannak, kik azonban minden rendőri ellenőrzés nélkül az utcákon levő padokon vagy a házak kapuban egészen kényelmesen alszanak, s tudomással bírnak arról is, hogy mi történi közelükben, mert megtörtént f. hó 11 és 12. közt éjjelen, hogy a megyeháztér 151 sz. ház, bezárt jó magas kapuján W. J. polgártársunk udvarába, két jó éjjeli madár átmszótt s az udvaron ékelen lármaival, nagy késél felgyegyerke ordítottak „Senki ki ne merjen lépni, mert különben halálra.” Tud e ezen dolgról az éjjeli ór? válasz csak az lehet, hogy nem, mert különben köze veti magát s a rendőrségnél jelentést tesz, de ez nem történt meg.

Ilyen Zomborban a személyes vagyonbiztonság, éjjelenként nemcsak kóborolva részeg emberek lármazzák fel a nyugvó polgárokat, hanem még az udvarokba is betörnek a nélkül, hogy a hivott közegek tudomást vennének arról.

Kérdjük a rendőrséget hajlandó-e a rendelkezés alatt álló legénységet éjjeli cirkulátumú és éjjeli baktörököt köteleességük pontos teljesítésére szoritani, mert hasonló eset csak akkor nem fordulhat elő, ha a baktörök és a rendőri legénység folytonos cirkulál, és a részeg ordítóok valamint a kapumászók a törvény szigorával sújtanak.

Több polgár.

*) E rovart alatt közlőtekert nem vállal felelősséget a szerk.

sz. alól) 1893. május 20-án pedig délelött 9 óratól 12 óráig Szabadkán a „Bárny” szállodában — hol a végrehajtó-bizottság együtt lesz — ugyanezen az elnök kezéhez nyujtandók be, amikor is azok nyilvánosan fel fognak hontatni.

Az ajánlat elfogadását vagy el nem fogadását a hagyatékí érdekeltség magának feltétlenül fentartván, ezen jóváhagyás felett az érdekeltség legkésőbb 15 nap alatt határoz.

Az eladandó telek közlelőbi leírását, felosztási tervzetét, az eladás módzatait és feltételeit, a bantátnéz mennyiségét és minden az eladással kapcsolatos jog és közelelőtségi viszonynak szabályozását az elad í feltételek tartalmazkák, melynek egy nyomatot példányja az alólrottán valamint Szabadkán Kovatsis Károly ügyvéd urnál, minden venni szantóközönök bármikor kiszogáltatki, vagy levelelben kifejezett kívánására postái uton haladéktalanul megküldetkik. Ezen eladási feltételek egy példányja az ajánlattevő által aláírva az ajánlathoz azzal esatolando, hogy az „ajánlattevő” a besotollt feltételeket elfogadja és azoknak megtartására magát kötelezi.

Az eladás körül közvetítők nem szerepelhetnek és így nem is díjaztatnak, a venni szantóközönök és megbizottatknak azonban felvilágosítások bármikor adtatnak.

Budapestben, 1893. évi április 29.

Horánszky Nándor

mint a néh. új. br. Rudics József hagyatékának végrehajtó és osztoztató bizottság elnöke.

Meghívó

a zombori fogyasztási egylet mint szövetkezet 1893. évi május 28-án vasárnap, délelött 1/2 órakor az egylet iroda helyiségeben, Basa-utca 199. sz. a megtartandó

rendkívüli közgyűlésre.*)

Tárgysorozat:

1. Az igazgató jelentése az egylet működése körül az I. rendes közgyűlés azaz március 26. óta szerzett tapasztalatairól.
2. Az igazgatóknak május 10-én tartott ülésében hozott és az egylet működésének megszüntetését célzó határozatának előterjesztése.**)
3. Indítványok.***)
4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 egyleti tag megválasztása.

Zombor, 1893. évi május 11-én.

Czedler János, egyleti elnök.

*) Alapszabályok 18. §. A közgyűlésben meg nem jelenő tag, szavazatot két egyesületi tag, mint tanu által alairt és üzletrejezi magát igazoló meghatalmazással más egyesületi tagra is atruhaztatja.

***) Félreemvárazások kikerülése céljából közzététik, hogy az egylet vagyoni állapota május 6-án leltározás alapján így állapítottat meg: az egylet vagyona 5671 frt 20 kr., tartozás 5615 frt 06 kr. Tehát fölösleg 56 frt 14 kr.

****) Indítványok a közgyűlésben csak ez esetben tárgyalhatnak, ha az igazgatósnál a közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal írásban beadattak.

Emaillé festékek és tárgyak, valamint az összes hozzávalók a művirág készítéshez igen olésón s nagy választékban kaphatók

Schön Adolf

könyv-, papir- és zenemű-kereskedésben Zomborban.

Megrendelési czimek
Dreher Antal kivitelei palaezkszóreire.
Dietrich és Gottschlig Budapestben.
IV., régi posta-utca 10. szám.
vagy
Dreher Antal úr serfözdeje
Kőbányán.

Szállítás kivitelei-sárgapapírral Kőbányán füzér-utca 30. szám, 50 pa-
cseket tartalmazó roszekekben, a kőbányai vasútállomásokhoz vagy
a budapesti hajóállomásokhoz szállítva.

Ismeteladók ak kőbányai kedvzemények.
Arjegyzéssel a czim beküldés után azonnal szolgálunk

